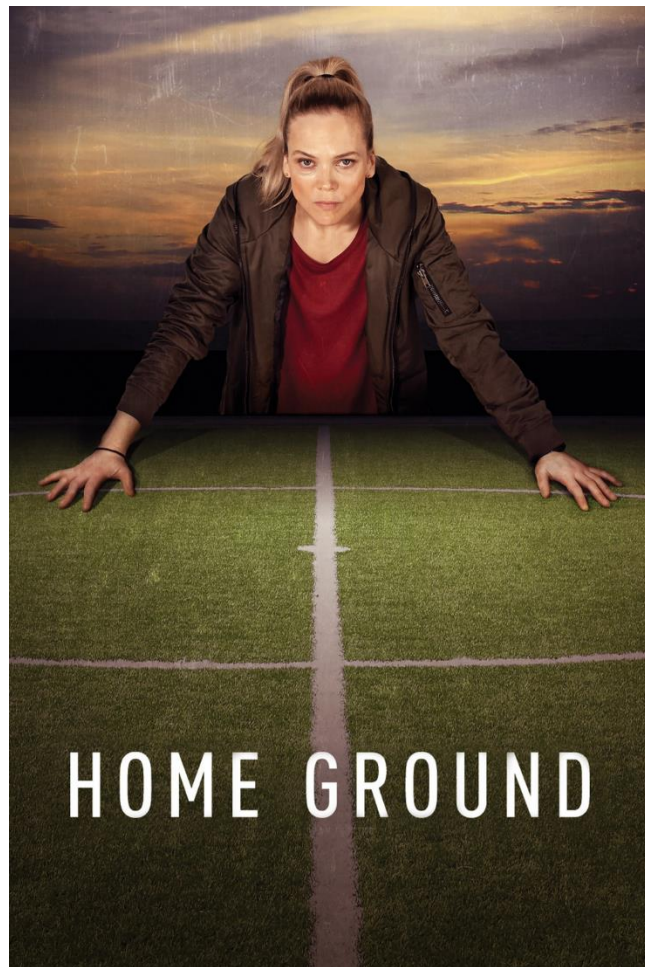

HOME GROUND

Proposta didáctica de Ramon Breu

SINOPSI-COMENTARI

Home Ground, *Heimebane* en noruec, que podríem traduir com a *Terreny de casa*, és una sèrie que se situa al poble d'Ulsteinsvik, a la zona occidental del sud de Noruega. Allí un equip modest de futbol que acaba d'ascendir a la primera divisió perd el seu entrenador just en el moment de començar la lliga. Una exitosa entrenadora de futbol femení, l'Helena Mikkelsen, serà l'encarregada de substituir-lo, amb la qual cosa es converteix en la primera entrenadora de l'Eliteserien, la primera divisió masculina professional. L'Helena haurà de fer un doble esforç per mirar de salvar el seu equip del descens, però també per defensar-se del menyspreu i les faltes de respecte que rep només pel fet de ser una dona dins un món arquetípicament masculí.

Per a alguns crítics, *Home Ground*, es la millor sèrie que s'ha rodat mai sobre el món del futbol, on hi destaca a més de la seva reflexió feminista, un equilibri intel·ligent entre la trama esportiva i les trames personals. Tot s'explica amb aquella manera tan nòrdica de narrar allò que és evident, tan comú, amb un sentit dramàtic net, que no li té por als grisos, a allò que és quotidià, que no brilla. I on també sempre hi destaca la finor i la freda distància amb que es tracten les qüestions més problemàtiques, fet que evita desenllaços previsibles i qualsevol tipus de moralitat simplista de fulletó.

Potser algú es pot preguntar si als qui no els interessa el futbol els por agradar *Home Ground*. No ho podem saber del cert però creiem que a fi de comptes es tracta d'explicar-nos el viatge d'una heroïna en territori hostil, a qui acompanyen altres personatges que viuen situacions tan universals com la salut mental; la por al fracàs; la manca d'autoestima; la pressió de la família per triomfar a l'esport; l'ambició; l'orgull; o la por malaltissa al fracàs. Tot enmig d'un context on reconeixem des de masclismes compulsius a pràctiques que fan servir l'esport per major glòria de milionaris egòlatres.

Un altre dels encerts de la sèrie està en retratar els problemes que envolten els personatges, com l'assetjament, la discriminació o el masclisme; amb sobrietat, sense proclames pamfletàries ni victimismes. A més, no sempre ens podem col·locar al costat de la protagonista i el que sí que ens trobem és una pila de decisions difícils, amb molts vessants, en els que la seva condició de dona no li permet mostrar debilitat.

La protagonista, Helena Mikkelsen, interpretada de forma magistral per Ane Dahl Torp, es una entrenadora estricta i seca. Una bona professional amb una enorme capacitat de treball i amb grans coneixements de futbol i d'estratègia, però amb problemes per relacionar-se tant en l'àmbit professional com en el personal. Ane Dahl Torp va estar a punt de no ser la protagonista de la sèrie quan els productors van pretendre dulcificar el caràcter fort de l'Helena, perquè la consideraven massa antipàtica i l'actriu creia que aquest canvi del guió faria malbé el personatge. Sens dubte, la sèrie no seria la mateixa sense aquest personatge principal que ha de demostrar permanentment la seva vàlua professional i que ha de fer front al rebuig que el seu càrrec provoca entre els futbolistes, els directius o els afeccionats.

També cal ressaltar en aquesta esplèndida *Home Ground* la importància que els seus creadors li donen al lloc on transcorre la història, Ulsteinvik, un poble de

drassanes i de paisatges irrepetibles, on el paper del seu equip de futbol, el Varg IL, és fonamental per mantenir el sentit de comunitat. Un poble que vol tant sí com no perpetuar l'esperit socialitzador del club per sobre de l'èxit i el diner. I ho vol fer amb entusiasme, amb sentit de pertinença i de treball en equip. Fins i tot un personatge arriba a dir que són més que un club...

FITXA DE LA SÈRIE

Títol: Home Ground / Heimebane

Any: 2018

País: Noruega

Episodis: 10

Durada aproximada de cada episodi: 50 minuts

Creada per: Johan Fasting

Direcció: Yngvild Sve Flikke; Stian Kristiansen; Arild Andresen; Cecilie A. Mosli; Eirik Svensson.

Producció: Vegard Eriksen Stenberg

Fotografia: John-Erling H. Fredriksen; Torkel Riise Svenson; Sjur Aarhun; Tone Gjerde; Anna Myking.

Muntatge: Mirja Melberg; Elise Solberg; Finn Kzogvig; Veslemoy B. Langvik; Karen Gravas; Slije Nordseth; Toril Strom.

Música: Asiak Hartberg

Distribuïdora: Filmin

Intèrprets: Ane Dahl Torp (Helena Mikkelsen); John Carew (Michael Ellingsen); Emma Bones (Camilla Mikkelsen); Axel Boyum (Adrian); Morten Svartveit (Espen); Nader Khademi (Mons); Rune Saeter (Gunnar); André Sorum (Otto); Endre Synnes Hagerup (Nils); Per Jan Vinje (Eddie); Julia Bache-Wiig (Marianne); Mbake Konte (Mario Diarra); Rolf Kristian Larsen (Eivind); Bjarte Hjelmeland (Bjorn Tangsrud); Svein Rogerkarlsen (Patrick); Even Vesterhus (Steffen).

PANTALLA D'ACTIVITATS

Episodi 1

1. Per què és tan important en Michael Ellingsen per al Varg IL, que acaba d'ascendir de categoria?

2. Quan en Michael arriba a casa, veiem com el seu nen protesta perquè ha de deixar-li el videojoc a la seva germana. Diu que la nena no en sap de jugar. Quina relació té aquest detall amb la història que veurem a continuació?
3. Quina era la feina que feia fins al moment l'Helena? Per què la deixa?
4. En un programa de televisió esportiu observem clarament l'opinió que tenen els participants del futbol femení. Quina opinió en tens tu?
5. Quines modificacions vol fer l'Helena Mikkelsen en el Varg? Per què creu que en Michael Ellingsen no és l'entrenador adequat?
6. Com es pren l'Ellingsen el fet que l'entrenadora sigui l'Helena? Creus que s'ho prendria igual si fos un home?
7. Per què creus que el director esportiu, l'Espen, es decideix a contractar l'Helena com a entrenadora? Explica el fet agosarat que representa aquesta decisió.
8. L'anterior entrenador, en Patrick, tenia una tàctica basada en l'atac, en canvi l'Helena la rebutja. Com ho argumenta?

Episodi 2

1. Una de les primeres coses que l'Helena Mikkelsen fa com a entrenadora és parlar individualment amb cada jugador. Ho trobes encertat o caldria parlar en bloc amb els jugadors?
2. Quina opinió de la nova entrenadora té el patrocinador/president del club? Com ho justifica?
3. La Camilla i el seu xicot van al supermercat i es troben un client que parla malament de l'Helena. Què denota aquesta escena?
4. En el sopar entre la nova entrenadora i el patrocinador del Varg, aquest li adverteix a la cambrera que no li agraden les figures i que faci el favor de no servir-li cap plat amb aquest ingredient. Recordes què li respon, al cap d'una estona la cambrera. Li trobes algun significat simbòlic?
5. L'Helena rep al seu mòbil amenaces i insults. Com és que no ho denuncia?
6. Quina tàctica fa servir l'Helena per guanyar-li a en Michael la juguesca dels xuts al travessar?
7. Abans de començar el primer partit, l'entrenadora els diu als seus jugadors que no es deixin la pell al camp per a ella, sinó per la gent del poble. Què pretén amb aquesta idea?

Episodi 3

1. Qui és l'Adrian Austnes? Què li va passar a Amsterdam?
2. La junta directiva del club del Varg i especialment el patrocinador/president són hostils a l'Helena. Diuen que si l'entrenador fos un home se li atorgaria el benefici del dubte, en canvi al ser una dona cal que demostris la seva vàlua des del primer dia. Comenta aquesta situació.
3. T'has fixat que l'estadi del Varg rep el nom del patrocinador/president, Tangsrud? Coneixes algun altre exemple més proper?
4. Per què es lesiona en Michael Ellingsen?
5. Què li agafa a l'Adrian quan l'Helena li diu que jugarà? Creus que l'Helena té prou recursos per ajudar-lo?

Episodi 4

1. El Varg ha començat malament el campionat de lliga. Com es manifesta el descontentament de l'afició?
2. El boicot preparat per la penya del club, què pretén?
3. Just en el moment en que marxen els *supporters* del camp, l'equip contrari marca un gol. Què significa aquest fet?
4. Com és que contracten la Camilla al restaurant? Qui l'havia recomanat?
5. Després que li pintin el cotxe, l'Helena se'n va al pub on es reuneixen els seguidors de l'equip. Què els diu? Per què, llavors, canvien la seva actitud?

Episodi 5

1. Durant el partit del Varg contra el seu màxim rival, l'Alesund, la dona de l'Eivind va de part però tot i sabent-ho, l'Helena no li diu res. Com ho valores?
2. Per què l'Steffen se sent tan incòmode al poble d'Ulsteinsvik on viuen la Camilla i l'Helena?
3. L'entrenador de l'equip contrari agrideix sexualment l'Helena, però aquesta es expulsada quan l'empeny. Comenta la situació i les repercussions.
4. La penya de suport del Varg, ha canviat i ara és al costat de l'equip. Qui ha fet possible la victòria sobre l'Alesund?

Episodi 6

1. El comitè disciplinari de la lliga noruega castiga l'Helena amb quatre partits de suspensió. L'Espen vol apel·lar perquè considera que és una injustícia. Per què l'entrenadora s'hi nega?
2. En un partit en camp contrari, com que l'Helena no pot seure a la banqueta s'instal·la a la graderia. Allí algú de l'afició la molesta. Creus que si hagués estat un home l'haguessin importunat d'aquella manera?
3. Un company del restaurant on treballa la Camilla, el mateix que l'anomena "Coriandre" la convida a sortir. En un moment determinat, la toca. Com entens aquesta actitud? Hi veus alguna relació amb la situació que viu la mare?
4. La dona de l'Eivind, davant l'agressió que ha rebut l'Helena, defensa l'entrenadora en una conversa amb el seu marit. Li diu que a la seva filla que acaba de néixer potser algun dia l'agrediran en una festa, o sortirà amb el noi equivocadament, o potser abusaran d'ella a l'autobús escolar. A més si té el coratge d'explicar-ho haurà de bregar amb un munt de gent que no

la creurà. “Defensar-la al vestidor és una qüestió de principis”, conclou. Arran d’això l’Eivind diu davant dels seus companys i de l’Helena que ell va veure l’agressió. Si cal, torna a veure les imatges i valora-ho.

5. Un cop se sap la seva acció, l’entrenador de l’Alesund, l’Skarbo s’introdueix a casa de l’Helena, l’amenaça i es baixa els pantalons. L’Helena per la seva banda ho grava tot amb el telèfon mòbil. Per què creus que no ho denuncia?

Episodi 7

1. L’Helena vol fitxar un futbolista, en Mario Diarra, però el patrocinador/president es nega a posar-hi els diners. Per què?
2. L’entrenadora en una conversa amb en Tangsrud li pregunta per què ella el treu tant de polleguera? Tu què creus?
3. Com és que l’Eivind ha de marxar del club?
4. En nou fixatge, en Mario, es queixa mig en broma a l’Helena que a la seu del club tot són fotografies antigues. Quin significat té aquest comentari?
5. La Camilla està molt trista perquè ha hagut de deixar la feina. Què li diu l’Adrian?

Episodi 8

1. El Varg juga els quarts de final de la Copa contra el Valerenga, un dels millor equips de Noruega. Com que el partit s’ha acabat en empat cal llançar penals. Abans de xutar, què li ve al cap a en Mario i que l’ajuda a marcar? I a l’Otto? I a en Mons?
2. Què sabem de l’Adrien abans de xutar el penalty a través d’un llarg flashback o salt enrere. Per què xuta a l’estil Panenka? Què vol demostrar?
3. En el llançament decisiu en Michael falla. Què és el que li ha afectat per cometre l’errada que té com a conseqüència l’eliminació del Varg?

Episodi 9

1. L’equip no aixeca cap i perd també al Alfheim Stadion. Per què l’Helena canvia a l’Adrian?
2. El patrocinador-president vol destituir l’entrenadora. Aquesta, però, li proposa un tracte. Quin és? No creus que és molt agosarat tenint en compte que el rival, el Rosenborg, és el club més potent de Noruega?
3. Quin gest fa l’Helena quan està especialment nerviosa?
4. Per què el pare d’en Adrian el va a veure?
5. L’Espen, el director tècnic del club, li demana a en Gunnar, el cap dels aficionats més abrandats, com és que en els darrers partits l’afició ha estat tan poc activa. Què li respon en Gunnar?

6. Com se sent l'Adrian al veure que el seu pare havia arreglat el seu traspàs a un altre club.
7. L'Adrian, molt empipat, fum cops de peu al pal de la porteria que fa servir per entrenar-se. Quin és el resultat? Creus que ho fa expressament? Quan el pare veu que no pot jugar li diu: "No sé per què continuo perdent el temps amb tu". Què demostra aquest comentari?
8. Com expressa l'afició el suport a l'Helena al final del partit?

Episodi 10

1. Malgrat que l'Helena ja no és l'entrenadora, el Varg segueix perdent. No seguir les tàctiques d'ella encara ha enfonsat més l'equip. En Tangsrud baixa al vestidor. Creieu que aquesta és una pràctica habitual dels presidents o patrocinadors? Què demostra aquest fet?
2. En Michael, l'Espen i els jugadors van a veure l'Helena. Què li proposen?
3. Després de la dimissió d'en Michael, en Tangsrud es nega a la tornada de l'Helena perquè no prevalguin les raons polítiques sobre les futbolístiques, diu. L'Espen li respon que és just al contrari. A què es refereix?
4. L'Espen fa un discurs molt emotiu davant els directius. Què els diu?
5. El Varg es manté a primera divisió gràcies a la seva victòria i al gol de l'Alesund. Que marqui el gol decisiu l'Eivind, què significa?
6. Quin fet ens pot indicar que la sèrie tindrà una continuació?
7. Què vol dir que el camp canviï de nom i passi de dir-se Tangsrud Arena a Estadi d'Ulsteinvik?

Activitats finals

1. Per què els guionistes introdueixen en la sèrie la història de la Camilla?
2. Els fets que se'ns expliquen passen a Ulsteinvik. Investigueu on és i les característiques d'aquella zona de Noruega.
3. A què creieu que es refereix el títol de la sèrie, *Home Ground*?
4. Analitza l'evolució dels següents personatges:

	Característiques	Evolució al llarg de la sèrie	Aquest personatge m'ha recordat a...
Helena			
Camilla			
Adrian			
Espen			
Michael			
Tangsrud			
Steffen			
Nils			

LLENGUATGE I TÈCNiques AUDIOVISUALS

1. En els primers instants de l'**episodi 1** veiem un pla sobre un camp de futbol nevat. Quina mena de pla és i què ens vol explicar?
2. En el minut 15 l'Helena mira l'estadi i observem el recurs audiovisual de la càmera subjectiva. En què consisteix?
3. Uns minuts més tard, al 25 també d'aquest primer episodi l'entrenadora té la vista fixa a l'ordinador mentre els espectadors observem l'Helena a través d'un primer pla. Quin poder expressiu té aquesta mena de pla?
4. Al començament de l'**episodi 2** se'ns mostra, mitjançant un *tràveling*, un jugador que corre. De quina mena de *tràveling* es tracta?
5. A continuació, la càmera segueix l'Helena d'una manera peculiar. Quin nom té aquest moviment?
6. Ens situem ara a l'**episodi 3**: Entre els minuts 36 i 37 l'Adrian i la Camilla conversen i el pla utilitzat és el pla mig. Què ens indica aquest pla?
7. Als primers minuts de l'**episodi 5** anem veient alternativament imatges de la dona de l'Eivind a punt de donar a llum, i del transcendent partit de futbol. Quin nom rep aquesta mena de muntatge?
8. Anem ara a l'**episodi 6**. Observa com a la samarreta esportiva de l'Helena que veiem al minut 10 i al xandall de l'Adrian al minut 44, es pot distingir clarament la marca. Penseu que és casualitat? Es tracta de publicitat indirecta o *product placement*, una forma disfressada de fer publicitat. Investiga aquest fenomen.
9. També en el minut 44 d'aquest **episodi 6** ens fixarem en un *tràveling* frontal sobre Camilla. Com creieu que es va rodar?
10. L'**episodi 8** és certament singular amb la tanda de *penaltys* que han de llançar els jugadors del Varg. Abans de cada llançament assistim a un flash-back referent a la vida de cada jugador. A què creus que obeeix?

11. Quan li toca el torn a l'Adrian, la càmera ens presenta un primer pla del seu rostre. Amb quina intenció?
12. A l'**episodi 9** té lloc el decisiu partit contra el Rosenberg en què l'Helena es juga la seva feina. A mesura que s'apropa el partit ens informen del temps que falta: Tres dies; dos dies; el dia abans; el dia del partit. Què es pretén amb aquests avisos?
13. Al minut 12 de l'**episodi 10** hi trobem un muntatge altern. Identifica'l i explica'l.
14. En el minut 32 del mateix episodi la càmera realitza una angulació de l'Helena per enaltir la seva figura i deixar clar el seu retorn al lloc d'entrenadora. Quin nom rep aquesta angulació de la càmera?

Vegeu el bloc de suport: <http://llenguatgecinematografic.wordpress.com/>

TRÀVELING DE LECTURES

DONA I FUTBOL, UNA COMBINACIÓ TACADA DE MASCLISME

Els juguen a futbol, elles a futbol femení. Aquest simple distintiu diu molt de la situació actual que viuen les dones al món de l'esport. Les esportistes pateixen constantment situacions de masclisme, cosa que s'accentua especialment en el cas del futbol, que és considerat "l'esport d'homes" per excel·lència. El masclisme es presenta de moltes maneres. D'una banda, les esportistes compten amb molta poca representació als mitjans de comunicació i quan hi apareixen es tendeix a cosificar-les i parlar més del seu físic que de les seves fites esportives. D'altra banda, trobem una clara diferència entre els equips masculins i els femenins: pitjors horaris d'entrenament, pitjors equipacions, dificultats amb els patrocinadors, comparacions constants entre homes i dones i càntics o insults referits a elles.

Moltes vegades, només som conscients del masclisme més latent, com pot ser la violència de gènere o els insults masclistes. Però actualment vivim en un sistema format per un masclisme de base que acaba afectant molts àmbits de la nostra societat i en moltes ocasions és tan subtil que s'aprecia com un masclisme invisible.

Un d'aquests exemples és la poca presència de dones en càrrecs directius. Aquesta problemàtica també afecta el món de l'esport i, concretament, el del futbol. D'aquesta manera, costa molt trobar entrenadores als equips professionals i també dones als alts càrrecs de les federacions esportives. Segons Eva Ferrer, fundadora d'*El Deporte en Femenino*, el fet que no hi hagi dones als alts càrrecs directius dificulta que hi hagi més visibilitat per a les esportistes. Pedrona Serra, professora d'esport i gènere a l'INEFC, coincideix amb aquesta visió i determina que moltes de les persones que tenen un càrrec decisiu són homes i no incorporen la perspectiva femenina. Per tant, si no hi ha una sensibilització ni identificació amb la problemàtica per part dels directius amb poder de decisió, és molt difícil que es comenci a actuar per canviar-ho.

L'escassa visibilitat dels esports femenins provoca una manca de referents per a les noies, que no tindran interès per a convertir-se en esportistes si no veuen models de referència als mitjans que les envolten. "Si no apostem per donar-hi visibilitat i no fomentem des de la base que les nenes vegin que hi ha referents, tampoc els donem l'oportunitat que s'interessin pel món de l'esport" comenta Eva Ferrer.

Les persones s'adapten i accepten constantment certes normes pel bé comú de la societat, però tot canvia quan es troben recloses en un camp de futbol. Pedrona Serra entén l'estadi de futbol com "un espai on es permet tot, on es produeix una involució de la societat i es deixen de banda les normes adquirides". Així doncs, és molt fàcil que es produeixin faltes de respecte i es llancin insults contra els àrbitres, però en el cas de les dones això s'accentua. Es menysprea i insulta les jugadores i àrbitres simplement per la seva condició femenina.

D'altra banda, les entrenadores d'alguns equips han de suportar preguntes sobre la seva vida personal, com la conciliació de la seva feina amb l'àmbit familiar. Són preguntes que des de Futfem asseguren que no es farien a un home.

Val a dir que també hi ha molt poca representació de figures femenines al món de l'arbitratge i aquestes dones tenen moltes dificultats per arbitrar partits professionals. Diverses àrbitres han patit situacions de masclisme en què es qüestionava la seva capacitat de dur a terme la seva feina correctament només per ser dones. Aquest és el cas de Marta Gallego, que va haver de parar un partit entre la UE Valls i el Cambrils Unió perquè un espectador li va dir: "vete a fregar los platos". El joc no va continuar fins que l'espectador va ser expulsat del partit i la resta de l'afició va aplaudir la decisió de l'àrbitra.

Les grades dels partits de futbol són l'escenari de molts comportaments masclistes, de vegades fruit del fanatisme cap a jugadors i equips. Rubén Castro, jugador del Betis, havia estat acusat de maltractar la seva parella i l'afició li va dedicar un himne: "Rubén Castro, alé, Rubén Castro alé, no fue tu culpa, era una puta, lo hiciste bien". Això, segons Eva Ferrer, és un problema social que va més enllà del futbol: "és un tema de falta de respecte i de ser una societat equilibrada i respectuosa amb els éssers humans".

Helena Pujol Pifarré; Marta Pedregal Pascual "Dona i futbol, una combinació tacada de masclisme" Vila Web. 16-6-2017. Adaptació de Cinescola.

Activitats

1. Què vol dir la frase del començament del text: *Ells juguen a futbol, elles a futbol femení*.
2. Què creus que vol dir incorporar la perspectiva femenina.
3. Estàs d'acord en que a l'estadi de futbol es permet tot i on es deixen de banda les normes cíviques? En tens algun exemple?

4. Què et sembla el cas del jugador del Betis que podem llegir al final del text?

UNA ENTRENADORA D'UN EQUIP MASCULÍ

El futbol és un esport hipermasculinitzat. Les dones han hagut d'esperar molts anys per poder començar a obrir-se un petit camí i encara queda molta feina per fer. A més a més, el futbol femení arrossega gran part de la masculinització d'aquest esport, amb molts més homes que no pas dones a les banquetes i als equips tècnics. A la inversa, és gairebé impossible trobar dones que entrenin equips masculins. Al futbol professional aquesta categoria ni existeix i al futbol base és tota una anomalia. Les que hi són, molt poques, han de patir insults, comentaris i agressions masculistes de forma contínua i aquest greuge és el que va exposar l'entrenadora catalana Miti Vendrell (Sant Martí de Tous), de la Unió Esportiva Tous, en un fil de Twitter que es va fer viral. En una entrevista amb el Món desenvolupa tots aquests casos que ha de suportar diàriament i explica com és això d'entrenar un equip d'homes sent una dona.

Per quin motiu decideixes crear aquest fil de Twitter que s'ha fet viral?

La intenció no era fer una gran denúncia, sinó treure moltes coses que se m'havien quedat clavades. Tot això m'ha anat passant durant els dos últims anys, potser quan era petita també, però no m'hi fixava tant.

Havies anat apuntant tots aquests casos durant la temporada?

No, he escrit només aquells que he pogut recordar perquè m'han afectat especialment. També n'hi ha que són missatges textuais d'Instagram o Twitter i que els he copiat i enganxat.

Com t'ha afectat en l'àmbit personal?

Al principi quan sentia algun d'aquests comentaris arribava a casa i em posava a plorar. El meu pare pensava que era perquè havíem perdut el partit, però era per la pressió. Em feien sentir que no valia i que no ho feia bé.

I com és la relació amb els teus jugadors?

Molt bona. Els porto des de fa molts anys i com que som del poble coincidim a molts llocs. Amb els pares també m'hi porto molt bé.

Tota la pressió és externa, aleshores?

Sí, de pares i jugadors d'altres equips, d'àrbitres i fins i tot dels meus amics i gent propera. Ells no se n'adonen. Fins i tot un d'ells em va felicitar pel fil de Twitter quan un dels comentaris havia estat seu.

El fil de Twitter t'ha servit per conscienciar-los?

Jo ho he intentat. Ells fan els comentaris sense pensar quines conseqüències tindran. Aleshores, jo els vaig dient que són ofensius. També ho faig amb els meus jugadors. Quan un li diu a un altre *maricón*, pero l'entrenament i els hi explico que això no és un insult.

I com han reaccionat els teus amics davant el fil de Twitter?

Alguns m'han dit que en algun dels casos exagero. Per exemple, l'àrbitre que em va demanar el meu número de telèfon. Clar que es pot lligar, però no es pot fer enmig d'un camp de futbol, davant de tots els nens, els pares i l'entrenador de l'altre equip. Em va fer sentir petita.

De fet, hi havia gent a les respostes que et considerava una exagerada

Ja et dic que no volia fer-me viral, però sí que m'ha sorprès la quantitat de *haters* que han aparegut. També hi havia moltes persones que em deien que em canviés d'esport. No ho faré. Si canvio d'esport és perquè jo vull, no per aquesta merda.

I amb tota aquesta pressió i aquests insults i comentaris masclistes, has estat a punt de llençar la tovallola algun cop?

Sí. L'any passat vaig decidir que no continuaria. Em feien pensar que no valia i volia formar-me més, quan jo realment ja tenia el títol que necessitava. Per sort, els meus jugadors i els seus pares em van demanar que continués i això em va donar molta força i ara estic molt contenta.

Quan t'insulten de totes aquestes maneres que has exposat, fan referència algun cop a la teva forma d'entrenar?

No, de fet a vegades penso que com que no em poden criticar per com entreno, ho fan pel simple fet que soc dona. Des dels clubs sempre m'han felicitat per la meva feina i fins i tot he rebut ofertes i trucades d'altres equips. La meua manera d'entrenar pot ser més bona o més dolenta, però mai no m'han criticat per això.

D'altra banda, t'has trobat amb altres dones entrenadores a qui hagis ajudat amb el teu fil de Twitter?

Sí, sí. No és el que buscava, però sí. Només pel fet que hagi servit per parlar més del tema, ja ha valgut la pena. He rebut molts comentaris positius. L'endemà de fer el fil tenia partit i els pares em van felicitar. Es van adonar que patia moltes coses que ells no sabien. Molts desconeguts també em van animar, va ser molt fort. A més, m'han parlat algunes noies, una d'elles que va deixar el periodisme esportiu per insults i comentaris similars, i vam parlar del tema i ens vam intentar ajudar.

Com és això d'entrenar un equip masculí sent una dona? Notes que els hi aportes alguna cosa diferent? Trobes a faltar quelcom?

Jo sempre he dit que no podria entrenar un equip de nenes. Amb el futbol, homes i dones funcionem diferent, per temes emocionals principalment. Els nens se'm poden enfadar al vestidor, però sortiran a mort al partit. Crec que amb les dones no és així, perquè hi ha d'haver molta més tasca psicològica. A més a més, sent una dona sento que als nens els hi puc aportar molta més sensibilitat. Si no es tracten amb respecte, em nego a entrenar-los. He deixat entrenaments per comentarís que s'han fet els uns als altres.

I quina és la seva reacció?

Primer s'enfaden, però després em venen a buscar i em demanen disculpes. Jo els hi dic que no m'han de demanar perdó, que han d'aprendre. Per exemple, hi ha vegades que fan comentarís sexistes, no sobre mi, però aleshores els hi dic: "No us adoneu que això també és ofensiu per a mi?". Un entrenador sempre és un referent i ha de ser conscient dels valors que aporta. Estic molt orgullosa d'ells.

I a tu què t'ha aportat el fet d'entrenar un equip masculí?

He aconseguit entendre'ls molt més. He vist que hi ha coses que com a dona he viscut d'una manera determinada i que ells ho han fet d'una altra molt diferent. M'han ensenyat molt a mi.

El futbol és un equip molt masculinitzat i no hi ha cap equip professional masculí dirigit per una dona. Creus que ho veurem algun dia?

Ho veig molt difícil. Ara mateix sembla impossible. No m'agrada que sigui així, perquè crec que poder entrenar un equip hauria de ser independent del gènere.

Joan Pol Alcaraz Rodergas "Els insults masculistes em van fer pensar que no valia com a entrenadora" Mon Esport. 6-7-2021.

Activitats

1. Seria possible que hi hagués una entrenadora com la de la sèrie al futbol espanyol de primera divisió?
2. Els detractors de la Miti Vendrell no la critiquen per la seva forma d'entrenar. Llavors, per què ho fan?
3. Quins efectes positius ha tingut el fil de Twiter de denúncia de l'entrenadora?
4. Creus que tots els entrenadors són un referent per als seus jugadors o jugadores?

REVOLTA A LA SELECCIÓ ESPANYOLA FEMENINA DE FUTBOL

Más allá de una mayor exigencia en los entrenamientos y una dinámica de convocatorias y decisiones técnicas que no comparten, hay otras razones que han

motivado que muchas jugadoras de la selección española femenina hayan solicitado públicamente no ser convocadas y hayan explotado contra el seleccionador Jorge Vilda.

Según fuentes cercanas a varias de estas jugadoras, a consulta de MD, aducen que los motivos principales están relacionados con un exceso de control por parte del seleccionador, a veces enfermizo y que incluso llegan a catalogar de "dictatorial". Por poner algunos ejemplos, y según ha podido saber Mundo Deportivo, Vilda obligaba a las jugadoras a mantener abierta las puertas de sus habitaciones hasta las doce de la noche para comprobar él mismo que estaban allí antes de dormir, una decisión que consideran que atenta contra su intimidad y contra su descanso. De hecho, apuntan estas fuentes, era el propio Vilda quien se encargaba de cerrar la puerta tras comprobar que las internacionales estaban allí. Esta medida, eso sí, fue corregida hace un par de años, después de que las jugadoras se quejasen de ello.

También aseguran que el seleccionador les controlaba cuando iban a comprar, hasta el punto de revisarles las bolsas y su contenido, y debían hasta decir con quién se iban a tomar un café. Todo movimiento estaba siempre supeditado a una estricta vigilancia que hacía que las jugadoras se sintieran perturbadas y cohibidas en muchas ocasiones, aseguran.

Según relatan estas mismas fuentes, la dinámica de control de las habitaciones se sigue aplicando en los equipos femeninos de las categorías inferiores.

Ante esta situación, la relación entre Vilda y las futbolistas se ha tensado mucho y para muchas de las internacionales se ha vuelto insostenible y muy difícil de mantener, lo que ha derivado en el e-mail por parte de 15 jugadoras de la selección que han solicitado "no ser convocadas" por cuestiones de salud relativas a su estado "emocional y personal".

F. Polo "Los motivos por los que las jugadoras han explotado contra Jorge Vilda" Mundo Deportivo 26-9-2022. Adaptació de l'autor.

Activitats

1. Què motiva aquesta revolta de les jugadores?
2. Creus que cal aquest control en un equip de futbol?
3. Et sembla adequat aquest mètode de protesta o en podien haver fet servir un altre?
4. No et sembla estrany que els equips masculins estiguin entrenats per homes i la selecció femenina per un home?

CONTRACAMP: ASPECTES DIDÀCTICS PER AL PROFESSORAT

Elements de debat i relacions que es poden establir

- La masculinització exclusiva del futbol.
- La discriminació de les dones a l'esport d'elit.
- El desconeixement social de les malalties mentals.
- El masclisme tòxic en les relacions laborals.
- La utilització dels clubs esportius per enaltir la vanitat i el prestigi personal de poderosos.
- La lluita per la visibilitat i l'empoderament social de les dones.
- Els valors de l'esport.
- La companyonia i solidaritat en els projectes esportius.

Objectius formatius

- Oposar-se a la discriminació de les dones en els llocs de treball tradicionalment ocupats per homes.
- Reflexionar sobre els comportaments asocials en el món de l'esport.
- Posar en qüestió pràctiques de sotmetiment de clubs esportius a persones econòmicament poderoses que busquen el prestigi personal.
- Valorar la lluita de dones que s'esforcen diàriament en el seu esport i que han d'obrir-se camí en un àmbit masculinitzat.
- Donar suport a persones que pateixen trastorns mentals.
- Considerar la família com un factor decisiu de formació de la personalitat.
- Denunciar les agressions del masclisme en el món laboral.
- Conèixer els diferents recursos expressius del cinema.